

NÁHROBNÍK VERONIKY Z PERNŠTEJNA

Jan SCHWALLER

K úplnému výčtu pernštejnských sepulchrálních památek je nutno přiřadit i náhrobek skoro neznámé členky rodu erbu zubří hlavy.¹⁾

Základem popisu tohoto artefaktu jsou nejnovější metody a platné zásady epigrafického výzkumu.²⁾

Nyní k vlastnímu náhrobníku. Ten je umístěn na jižní straně kostela sv. Bartoloměje, přímo naproti tumbě Vojtěcha z Pernštejna. Jeho umístění, ale i vlastní fyzický stav, svědčí o tom, že toto je jeho sekundární poloha. Odpověď na to, odkdy se nachází na tomto místě není jednoduchá, neboť většina autorů o náhrobníku mlčí.³⁾ Ve své nynější poloze se nejpravděpodobněji ocitl po roce 1912, tj. po známé rekonstrukci kostela sv. Bartoloměje.

Náhrobek je umístěn ve výšce 86 cm nad podlahou. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 56x88 cm. V centrální pozici, tj. uprostřed v prohloubeném poli 33x32 cm, náhrobníkové desky je pernštejnský znak bez klenotu.

Nápis začíná nahoře vlevo, pokračuje po obvodu náhrobníkové desky a po zaplnění obvodu následuje zbytek textu opět nahoře pod začátkem a končí dole pod pernštejnským znakem.

1) Tento článek je doplněním příspěvku M. Hlinomaze - J. Schwallera, Pernštejnské sepulchrální památky, in.: P. Vorel (red.), Pernštejnové v českých dějinách (Sborník příspěvků z konference, konané ve dnech 8.-9. září 1993 v Pardubicích), Pardubice 1995.

2) viz výše zmíněný příspěvek, s. 323, pozn. 1.

3) J. V. Diviš, O starých památkách uměleckých a historických děkanského chrámu sv. Bartoloměje v Pardubicích, Pardubice 1907. J. Sakař, Dějiny Pardubic, 3. díl, s. 54n. F.K. Rosůlek, Pardubicko, Holicko, Přeloučsko, 3. díl, s. 453-454.

Náhrobek Veroniky z Pernštejna v kostele sv. Bartoloměje v Pardubicích (foto Jiří Zikmund, VČM Pardubice)

Vlastní nápis zní takto:

*l[e]ta m^vxxix w nedieli przed /.../
pana weronyka dcze/ra vrozenéh° /pana pana/
Woytiecha [z] / pernss /.../*

K písmu: Obvodový nápis je tvořen rytou gotickou minuskulí. Výška písmen je 5,7-7 cm. Jediné viditelné majuskulní písmeno je W na začátku slova Woytiecha. Š=ss, u=v.

K textu: Některá slova v nápisu jsou oddělována tečkami uprostřed řádků, ale neděje se tak pravidelně. Vročení odpovídá dobovému úzu. Dále je nutno konstatovat, že v nepoškozených částech písma se nevyskytují žádné ligatury.

Jak už bylo výše zmíněno je náhrobek a v tom důsledku i náhrobek z velké části poškozený.

K správnému popisu patří i prosopografie osoby na níž artefakt upozorňuje. Je si nutno přiznat, že jediný doklad o existenci Veroniky z Pernštejna je právě na základě námi zmiňovaného náhrobníku a zmínka v dopise rytíře Radslava Beřkovského Vojtěchovi z Pernštejna z 31.7. 1529.⁴⁾ Stáří Veroniky se odhaduje asi na 13 let. Tento věk byl snad určen na základě archeologického průzkumu, který probíhal souběžně s již zmíněnou rekonstrukcí kostela v roce 1912.⁵⁾ Toto může potvrdit, zpřesnit či vyvrátit nejnovější výzkum archeologů, probíhající zde v první polovině roku 1995. Na konečné závěry si ale musíme ještě počkat.

4) AČ 12, s. 197.

5) J. Kotyč, Vojtěch z Pernštejna, D. Rodina, ZKPP 8-9, 1977, s. 124-130.

Veronikas von Pernstein Grabsteindenkmal (Zusammenfassung)

Dieser Beitrag beschreibt Grabsteindenkmal weniger bekannten Angehörig des Geschlechts Herren von Pernstein. Er hat hauptsächlich den epigraphischen Gesichtspunkt berücksichtigt. Das Grabsteindenkmal befindet sich in der St. Bartolomeus-Kirche in Pardubice (Pardubitz). Es ist aber im schlechten Zustand, so daß wir das genaue Datum ihres Todes nicht kennen.